

NACIONALNA NEDELJA DOJENJA

NACIONALNI PROGRAM PODRŠKE DOJENJU, PORODIČNOJ I RAZVOJNOJ NEZI NOVOROĐENČETA

Očuvanje zdravlja majke i deteta, kao osnovni i početni postulat za budućnost, u velikoj meri zavisi od procenta dece na prirodnoj ishrani. Dojenje je najprirodniji dar, najzdraviji način ishrane novorođenčeta, odojčeta i malog deteta do navršene druge godine. Dojenje i majčino mleko unapređuju zdravlje majke, deteta, i zdravlje tokom čitavog života. Ne samo sastav, već je i količina mleka prilagođena uzrastu deteta i njegovim potrebama i zato majčino mleko predstavlja standard ishrane.

Uprkos nepobitnim naučnim činjenicama o vrednostima majčinog mleka i dojenja, kao i iskustvom čovečanstva do 19. veka, početkom 20. veka započinje proizvodnja veštačkog mleka i uvođenje zamena za majčino mleko, prvo kao nužnost kod dece koja nisu iz objektivnih razloga (zbog gubitka majki, opšte gladi u ratovima i posle njih) mogla biti dojena, a zatim, kao paralelan oblik hranjenja dece zbog sve veće proizvodnje veštačkog mleka. Reklamom je isticana lažna prednost veštačke ishrane („lakše za majke, a isto za dete“, „obogaćeno je vitaminima“, „može se dodati detetu kad majke nemaju dovoljno mleka“ i dr). Majke i porodice su donosile odluke o dopunskoj ishrani adaptiranim formulama bez opravdanih medicinskih indikacija i bez realne potrebe, što je dovelo do smanjenja stope dojenja, posebno isključivog dojenja, i povećanja stope

oboljevanja. Prema Konvenciji UN-a o pravima deteta svaka država članica obavezuje se na pružanje obaveštenja, obrazovanja i podrške za korišćenje osnovnih znanja o ishrani , i **prednostima dojenja**, pogotovo roditeljima i deci.

Nacionalni Program Podrške Dojenju, porodičnoj i razvojnoj nezi novorođenčeta (na osnovu Uredbe na unapređenju i podršci dojenju donete 6. jula 2018. godine) je orijentisan na sprovođenje aktivnosti kroz sistem zdravstva od primarne do tercijalne zdravstvene zaštite. Program preporučuje model zdravstvenih usluga u kojem su potrebe trudnica ,porodilja ,babinjara i dece stavljene u centru okruženja koje ih podržava.Program sadrži ciljeve,aktivnosti i očekivane rezultate.Praćenje i procenu sprovođenja Programa,na osnovu prikupljanja obrade i analize propisanih zdravstveno statističkih i drugih podataka odnosno indikatora (pokazatelja) predviđenih ovim programom vrše Zavodi za javno zdravlje .

Rezultatai zadnjeg istraživanja Republičkog Zavoda za Statistiku za Republiku Srbiju pokazuju da: se samo 12,8 % dece isključivo doji do šestog meseca života, dok je 47,2 % dece uzrasta 0-5 meseci pretežno dojeno.Najveći broj majki u Srbiji doje decu u uzrastu od 0-35 meseci samo 0-5 meseci,dok je najčešće trajanje dojenja dece,bez obzira na uzrast , 10,5 meseci.

Imajući u vidu ove rezultate doneti su i postavljeni novi ciljevi Nacionalnog Programa podrške dojenju :

1. Povećanje stope isključivo dojene dece u Republici Srbiji kroz tri godine:

- 1) Dojenje u prvom satu nakon rođenja sa 50,8% na 70%;
- 2) Dojenje u prvih četrdeset osam sati 80% novorođenčadi;
- 3) Dojenje sa navršenih mesec dana na 40% novorođenčadi;
- 4) Dojenje sa navršena tri meseca sa 23% na 40% odojčadi;
- 5) Dojenje sa navršenih pet meseci sa 13% na 20% odojčadi.

2. Povećati stopu ukupno dojene dece uz dohranu:

- 1) Sa navršena tri meseca na 60%;
- 2) Sa navršenih šest meseci sa 47% na 60%;
- 3) Sa navršenih dvanaest meseci sa 24,6% na 60%.

4. Kontakt koža na kožu u trajanju od makar jednog sata na 50%;

U sklopu obeležavanja Svetske i Nacionalne nedelje dojenja ,Zavod za javno zdravlje Pirot u saradnji sa Institutom za javno zdravlje „ Milan Jovanović Batut „ organizuje Konkurs za izbor najboljih likovnih i literarnih radova , na temu :

„ Dojenje je poklon za ceo život “

Konkurs je namenjen deci iz predškolskih ustanova i učenicima osnovnih škola u Republici Srbiji. Cilj konkursa je da se podstakne zdravstveno vaspitni rad u predškolskim ustanovama i osnovnim školama na temu podrške dojenju kao najoptimalnijem načinu ishrane novorođenčadi i odojčadi.